

Memo

Onderwerp

Ecologisch werkprotocol baanaanpassing NGG

Projectnummer

2022-139

Datum

7 maart 2024

Kenmerk

2022-139-07

Van

[REDACTED]

Status

Concept

Aan[REDACTED] - NGC
[REDACTED] - NGC

Inleiding

In de Natuurtoets Baanaanpassing Noordwijkse Golfclub (Koolstra Advies, kenmerk 2022-139-06) is in paragraaf 7.3 een ecologisch werkprotocol (EWP) opgenomen dat in hoofdlijnen de maatregelen beschrijft die moeten worden genomen om de effecten van de werkzaamheden op de aanwezige natuurwaarden zo veel mogelijk te beperken. In dit document is het EWP in meer detail uitgewerkt en het vormt daarmee een "handleiding" die gebruikt wordt bij de voorbereiding en de uitvoering van de werkzaamheden.

In de voorbereiding wordt dit EWP gebruikt om de werkzaamheden waar dat nodig is buiten de gevoelige periodes van de soorten te plannen en te zorgen dat werkgebieden waar nodig tijdig worden afgeschermd en dieren worden afgevangen en verplaatst.

In dit EWP wordt achtereenvolgens ingegaan op (1) maatregelen die nodig zijn voor het afschermen van werkgebieden en wegvangen van dieren; (2) richtlijnen voor de planning van bepaalde werkzaamheden buiten de gevoelige periodes zoals het broedseizoen; en (3) richtlijnen die tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dienen te worden toegepast.

Afschermen en wegvangen

Zandhagedis

De werkzaamheden overlappen voor een klein deel met het potentieel geschikt leefgebied van de zandhagedis. In het uitgevoerde inventariserend onderzoek naar de verspreiding van de zandhagedis is vastgesteld dat de soort niet voorkomt in de gebieden waar werkzaamheden plaatsvinden, ook niet daar waar potentieel geschikt leefgebied aanwezig is. Ondanks dat de zandhagedis in deze gebieden niet is aangetroffen, worden voorzorgshalve de delen van het terrein waar werkzaamheden worden uitgevoerd in potentieel geschikt leefgebied afgeschermd. Zandhagedissen die onverwacht toch in deze delen van het terrein aanwezig zijn, kunnen dan worden afgevangen. Dit dient in de actieve periode te worden uitgevoerd. De actieve periode van de zandhagedis loopt voor mannetjes globaal vanaf 1 april tot 15 september, voor vrouwtjes globaal vanaf 1 april tot 15 oktober en voor

jongen globaal tot 15 november. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn.

De meest geschikte periode voor afvangen is maart – mei voorafgaand aan de periode van eiafzet. Omdat de voor het afvangen benodigde ontheffing op dat moment naar verwachting nog niet verleend is, moet uitgeweken worden naar een andere periode in het seizoen. De voorkeur is dan zo laat mogelijk in de actieve periode zodat ook de juveniele dieren mobiel zijn dat de kans op vangen voldoende groot is. Omdat deze periode minder geschikt is dan de periode maart-mei wordt gedurende een periode van minimaal 6 weken afgevangen. Dit wordt op de volgende wijze gedaan.

Potentieel geschikt leefgebied van de zandhagedis waarbinnen werkzaamheden plaatsvinden, wordt voor de start van de werkzaamheden volledig afgeschermd met een reptielenscherm voorzien. De schermen zijn uiterlijk op 1 augustus voorafgaand aan de start van de werkzaamheden geplaatst. Het scherm wordt gemaakt van HDPE-folie van 1 of 1,5 mm dik. Dit materiaal wordt ook wel als wortelbegrenzer verkocht. Het scherm dient 10 cm te worden ingegraven en minimaal 50 cm hoog te zijn, gemeten vanaf de grond. Het scherm dient met paaltjes die diep in de grond geslagen zijn overeind gehouden te worden. De onderlinge afstand van de palen is afhankelijk van de dikte en stevigheid van het materiaal van het scherm. Voorkomen moet worden dat het scherm zo ver scheeft zakt dat dieren alsnog het scherm kunnen passeren. De palen dienen aan de binnenzijde van het scherm (gezien vanaf de werklocatie) te worden geplaatst, omdat anders de zandhagedis via de paaltjes alsnog over het scherm kan klimmen. Om dezelfde reden mag het scherm ook niet gemaakt worden met worteldoek of een ander gewoven materiaal, omdat ook daar de hagedis eenvoudig overheen klimt. Let ook op overhangende takken. Die moeten verwijderd worden. Aan de binnenzijde worden langs het scherm en in het gebied zelf vangemmers ingegraven. Deze emmers dienen minimaal 40 centimeter diep te zijn en te worden geplaatst langs het scherm. Aan de binnenzijde van het scherm worden vangemmers strak tegen het scherm ingegraven zodat dieren die zich langs het scherm verplaatsen, worden ingevangen. Daarnaast worden binnen het scherm, op scherpe overgangen tussen vegetatie en kaal zand vangplaatjes gelegd. Om ervoor te zorgen dat de hagedissen de vangplaatjes als schuilplaats gaan gebruiken, wordt direct na het plaatsen van het scherm de opgaande vegetatie waarin de hagedis kan schuilen, onder ecologische begeleiding en met licht materieel verwijderd. Als op deze locatie ook waarnemingen van de nauwe korfslak zijn gedaan, wordt op dat moment ook het strooisel verzameld en verplaatst (zie verderop onder het kopje nauwe korfslak). De vangemmers worden voorzien van hooi ter bescherming van ingevangen dieren en gedroogde meelwormen zodat ingevangen (spits)muizen voedsel hebben. De vangemmers en -plaatjes worden dagelijks (in de namiddag) gecontroleerd op aanwezigheid van zandhagedissen. Indien aanwezig worden deze verplaatst naar geschikt leefgebied in de directe omgeving, die in ruime mate nabij de werklocaties aanwezig is. Bij het verplaatsen worden de hygiëneregels van Ravon gevolgd. Dit houdt in dat latex handschoenen worden gedragen en dat voor iedere locatie nieuwe handschoenen worden gebruikt. Eerder gebruikte handschoenen mogen niet worden hergebruikt. Het afvangen van exemplaren van de rugstreeppad en zandhagedis dient per dag te worden bijgehouden en aangetekend in een logboek. Het vangen wordt minimaal 6 weken uitgevoerd en wordt na die periode niet eerder beëindigd dan nadat minimaal 7 dagen geen dieren gevangen zijn.

In de actieve periode van zandhagedis dient minimaal één keer per week het scherm te worden gecontroleerd op gebreken. Onder gebreken worden onder meer kierende, ingezakte en te lage schermen, maar ook aanliggend dan wel overhangend bouw materiaal of afval verstaan. Gebreken aan

de schermen dienen direct te worden hersteld. De schermen blijven staan tot het moment dat met de uitvoering van de werkzaamheden op de betreffende locatie wordt begonnen.

Rugstreeppad

Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden ontstaat kaal zand en dit kan een geschikt winterbiotoop zijn voor de rugstreeppad. Omdat het zomerbiotoop van de rugstreeppad alleen buiten het terrein van de golfclub aanwezig is en daar ook voldoende geschikt winterbiotoop aanwezig is, is de kans dat rugstreeppadden op de golfbaan overwinteren zeer klein. Ondanks deze kleine kans worden toch voorzorgsmaatregelen genomen op de locaties waar tijdens de uitvoering van de werkzaamheden, in de actieve periode van de rugstreeppad, kaal zand ontstaat. De actieve periode van de rugstreeppad loopt globaal van 1 april tot 15 oktober. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De maatregel wordt als volgt uitgevoerd.

Als en voor zover tijdens de werkzaamheden in de actieve periode van rugstreeppad (dus voor medio oktober) kaal zand ontstaat, bijvoorbeeld door graafwerkzaamheden, dient dit met een scherm te worden afgeschermd. Het scherm dient aan de in het voorgaande beschreven eisen te voldoen, waarbij de palen waarmee het scherm wordt geplaatst aan de zijde van het werkgebied staan. Bij voorkeur wordt het scherm zo geplaatst dat dieren om de werkzaamheden heen worden geleid zodat het niet nodig vangemmers te plaatsen. Indien wel vangemmers nodig zijn, worden deze aan de buitenzijde van het scherm, strak tegen het scherm geplaatst. De emmers worden dan aan beide uiteinden van het scherm geplaatst. Omdat de rugstreeppad nacht-actief is, dienen de emmers in de vroege ochtend te worden gecontroleerd. De dieren worden vervolgens verplaatst naar een nabijgelegen locatie waar geschikt winterbiotoop (kaal zand nabij enige dekking van vegetatie) aanwezig is. Voor het overige maatregelen (hygiëne en logboek) geldt hetgeen hiervoor bij de zandhagedis is beschreven.

Nauwe korfslak

In het inventariserend onderzoek is gebleken dat een klein deel van de werkzaamheden overlappen met leefgebied van de nauwe korfslak. Omdat de dieren veel te klein zijn om individueel te vangen worden ze met strooisel en al verplaatst naar geschikte locaties elders op de golfbaan. Gekozen wordt voor locaties waar de habitat geschikt is, maar de soort tijdens de inventarisatie niet is aangetroffen. Omdat het strooisel zich tussen (duindoorn)struweel bevindt, wordt de verplaatsing tegelijk met het rooien van het struweel uitgevoerd. Op die manier kan een zo groot mogelijk deel van het strooisel verzameld en verplaatst worden. De maatregel wordt als volgt uitgevoerd.

Het strooisel waarin zich de nauwe korfslak bevindt wordt tijdens het verwijderen van het struweel verzameld. Om het mengen van het strooisel met bodemmateriaal te voorkomen, wordt voor het verwijderen van het struweel steeds rondom het te rooien struweel het strooisel verzameld. Het strooisel wordt verzameld in grote emmers of speciekuipen en verplaatst naar tevoren gekozen geschikte locaties.

Periode van uitvoering

Het zomerseizoen is de meest gevoelige periode voor dier- en plantensoorten omdat in die periode onder meer de voortplanting en zaadverspreiding plaatsvindt en minder mobiele en daardoor kwetsbare jonge dieren in het gebied aanwezig zijn. Alle versturende werkzaamheden worden daarom buiten het zomerhalfjaar uitgevoerd. Onder versturende werkzaamheden worden machinaal uitgevoerde werkzaamheden in natuurgebied bedoeld. Uitzondering is het inzetten van kleine machines voor zover die nodig zijn voor het plaatsen van de schermen. Dat wordt als volgt geregeld.

Verstorende (machinaal uitgevoerde) werkzaamheden in natuurgebied (delen buiten het golfgebied) worden uitsluitend uitgevoerd in de periode tussen 15 september en 15 maart, dus buiten de kwetsbare seizoenen zoals het broedseizoen. Voor de start van de werkzaamheden wordt door een ecooloog bepaald of nog sprake is van broedgevallen. Als daarvan nog sprake is, worden binnen 50 meter van het betreffende broedgeval geen werkzaamheden uitgevoerd en vinden binnen die afstand evenmin transportbewegingen buiten de openbare wegen plaats. Ook wordt vanaf 1 februari gecontroleerd of broedgevallen aanwezig zijn en/of andere soorten actief zijn. Als daarvan sprake is worden de nodige voorzorgsmaatregelen getroffen zoals het sluiten van bepaalde delen van het gebied voor werkzaamheden.

Richtlijnen voor de uitvoering

Tijdens de uitvoering wordt aanvullend op wat in het voorgaande al is beschreven een aantal nadere maatregelen genomen om schade aan en verstoring van de aanwezige natuurwaarden zo veel mogelijk te beperken. Het betreft de volgende maatregelen.

- 1. Het materieel is alleen aanwezig op de delen van het terrein die in de huidige situatie voor golf wordt gebruikt en de werkgebieden.*
- 2. Materieel wordt alleen over de bestaande verharde paden verplaatst. Waar de paden niet breed genoeg zijn, wordt gereden over rijplaten of vergelijkbaar. Rijplaten worden onder ecologische begeleiding geplaatst. Daarbij worden de rijplaten zo geplaatst dat zich daaronder geen holtes bevinden waarin dieren kunnen schuilen omdat die anders bij het passeren van een machine doodgedrukt kunnen worden. Om deze reden worden de rijplaten ook aansluitend en niet dakpansgewijs geplaatst. Buiten de 'werkgebieden', golfbaan en verharde locaties zullen de werkmachines niet komen.*

Bijlage 1 Kaart met schermen

